

10.4. Kaviokuume

Kavion uloin rakenne on tunnoton sarveiskavio, jossa ei ole hermoja eikä verisuonia. Sarveiskavion sisäpuolella on martokavio, jossa on sekä verisuonia että hermoja. Sarveiskavio ja martokavio yhdistyvät toisiinsa sälekerroksen avulla, mikä näkyy kavion pohjassa valkoviivana. Kaviokuume on näiden säleiden eli laminoiden tulehdus. Kaviokuumeen syntymekanismista ei olla yksimielisiä vaan on esitetty erilaisia teorioita:

Shunttiteoria: Verenkierto kavion laminoihin estyy verisuonien supistumisen, veritulppien, turvotuksen ja uusien verisuoniyhteyksien (shunttien) muodostumisen vuoksi ja laminat tuhoutuvat.

Entsyymiteoriat: Laminoiden metalloproteiinaasit (entsyymit) aktivoituvat ja verisuonet laajenevat, mikä aiheuttaa solutuhoa martokaviossa ja laminoissa. Tämän seurauksena verenkierto heikenee ja veri kulkee käymättä kavion alaosissa.

Laminojen tulehduksen ja verenkiertohäiriön seurauksena kavioluun alaosan etureuna erkanee kauemmaksi kavion seinämästä ja syväkouristajajänne pääsee vaikuttamaan kavioluuhun ja kavioluu kääntyy. Kääntymisen aste voidaan määrittää röntgenkuvilla. Jos kääntymisen aste on alle 5°, ennuste on hyvä, 5-11° kohtalainen ja yli 11° on ennuste yleensä huono.

Tällä hevosella on vakava kaviokuume molemmissa etukavioissa ja se liikkuu sairaalle hevoselle tyypillisellä tavalla asettaen takajalat mahdollisimman eteen.

Kaviokuumetta voidaan ehkäistä välttämällä yleisesti tunnettuja altistavia tekijöitä:

- Liikalihavuus.
- Paljon liukoisia hiilihydraatteja tai nopeasti sulavia kuituja sisältävät rehut. Näitä ovat esim. viljat, kypsentämättömiä viljoja sisältävät rehuseokset, nopeassa kasvussa oleva tai lannoitettu laidunruoho.
- Kaikki sairaudet, joihin liittyy myrkytys. Näihin lukeutuvat bakteeritulehdukset ja myrkyllisten kasvien tai kemikaalien saanti.
- Cushingin tauti. Tämä on sairaus, joka johtuu aivolisäkkeen toimintahäiriöstä. Taudin seurauksena hevonen ei vaihda talvikarvaansa vaan karvasta tulee pitkä, takkuinen ja lopuksi kihara. Hevonen syö ja juo suuria määriä, hikoilee paljon ja laihtuu.
- Yhden jalan liikarasitus toisen jalan vaman vuoksi.
- Rasitus kovalla pohjalla. Kun hevonen liikkuu kovaa tai pitkään kovalla maapohjalla, tästä voi olla seurauksena laminoiden tulettuminen etenkin, jos hevosella on heikko kavionlaatu.
- Hormonaaliset häiriöt. Hyvillä rehunkäyttäjillä voi olla kilpirauhasen vajaatoiminta tai häiriöitä kortisolitasoissa (Peripheral Cushing's disease). Joillakin hevosilla kiihmat laukaisevat kaviokuumeen.
- Kylmä ilma. Jotkut hevoset sairastuvat kaviokuumeeseen kylmällä ilmalla. Näillä hevosilla lämpimistä jalkakääreistä on usein apua.
- Stressi. Madotukset, rokotukset, kuljetus tai ero hevoskumppanista voivat laukaista kaviokuumeen.
- Kortisonilääkitys.

Ylensyönti ja lihavuus ovat kaviokuumeen yleisimmät riskit. Hevosta ei tule lainkaan päästää laiduntamaan, jos sen lihavuuskunto on yli 5. Laitumensaantia voidaan myös rajoittaa kuonokopalla tai rajaamalla se alue hyvin pieneksi, missä hevonen laiduntaa.